

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 24 d. Nr. 21RE-
(AG-124/04-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Morkvėnienės, sekretoriaujant R. M., dalyvaujant pareiškėjai (duomenys neskelbtini),

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovui Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja (duomenys neskelbtini) (toliau – pareiškėja) skunde prašo: 1) panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) direktorės 2026 m. vasario 3 d. sprendimą Nr. S-310 (toliau – Raštas); 2) įpareigoti Tarnybos direktorę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. gruodžio 14 d. skundą (toliau – Skundas).

Paaškina, kad, nesutikdama su Tarnybos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) 2025 m. sausio 14 d. vaiko situacijos vertinimo anketa Nr. 1VSV-250 (toliau – Anketa) ir Tarnybos Skyriaus 2025 m. gruodžio 10 d. raštu Nr. 1SD-16336 (toliau – 2025 m. gruodžio 10 d. raštas), kreipėsi su Skundu į Tarnybos direktorę. Tarnybos direktorė priėmė Raštą ir konstatavo, kad pareiškėjos Skundas nepagrįstas.

Anketoje nurodyta, kad 2025 m. sausio 3 d. Tarnybos Skyriuje buvo gautas pranešimas, jog vaiko motina neteikia informacijos apie sūnų ir neleidžia su juo pasimatyti pagal teismo sprendimą. Dėl to, jog pareiškėja neleido vaiko tėčiui pasimatyti su vaiku 2025 m. sausio 3 d. (savaitgalį), vaiko tėtis taip pat kreipėsi į policiją. Tarnybos direktorės Rašte šis įvykis aprašomas plačiau ir pateikiama daugiau aplinkybių nei buvo nurodyta Anketoje. Tuo pačiu, kaip vėliau išaiškėjo iš Vilniaus miesto apylinkės teismo (toliau – Teismas) 2025 m. rugpjūčio 28 d. nutarties civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – 2025 m. rugpjūčio 28 d. nutartis), tą dieną (savaitgalį) vaikas laiką turėjo leisti su motina, o ne su tėčiu. Dėl susiklosčiusių aplinkybių, Tarnybos Skyrius 2025 m. sausio 4 d. inicijavo galimą vaiko teisių pažeidimo tyrimą ir atvyko pas pareiškėją į namus.

Teigia, kad Tarnyba Raštu pripažino, jog vaiko situacijos vertinimo metu nebuvo įvertinta Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis). Pareiškėjos nuomone, neįvertinus Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties, Tarnyba negalėjo konstatuoti bendravimo tvarkos su vaiku pažeidimų. Tarnyba Rašte, pripažindama, kad pareiškėja pažeidė Teismo nustatytą bendravimo su vaiku tvarką, nenurodo, kada konkrečiai pareiškėja ją pažeidė. Neaišku kuo remdamasi Tarnyba sprendė, kad tarp pareiškėjos ir vaiko tėvo vyrauja konfliktiški santykiai. Tarnybos Rašte pateikiami prieštaringi faktai, t. y. Tarnyba pripažįsta, kad Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis nebuvo vertinta priimant Anketą, tačiau tuo pačiu nurodo, jog nelaikytina galinčia pakeisti vaiko situacijos vertinimo sprendimo rezultato. Pareiškėjai neaišku, kodėl jai yra priskirtas Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-

803 „Dėl vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 25.3.8 rizikos veiksnys, kai ji nėra pažeidusi nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos.

Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjos Skundą, neatsakė į jos suformuluotus klausimus, priimdama Raštą tam tikrose dalyse rėmėsi tik vaiko tėčio išsakytais teiginiais. Nustatant rizikos ir apsaugos veiksmus Anketoje buvo remiamasi tik vaiko tėčio išsakytais teiginiais, o ne objektyviais duomenimis, nors pagal Aprašo 29 punktą, Aprašo 25 ir 26 punktuose nurodyti rizikos veiksniai bei Aprašo 28 punkte nurodyti apsaugos veiksniai, nustatyti atliekant vaiko situacijos vertinimą, turi būti pagrįsti konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis. Pareiškėja Skundu prašė iš naujo įvertinti jai priskirtą Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnį, tačiau Tarnyba Sprendime šiuo klausimu nepasisakė. Tarnyba Rašte nurodė, jog Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys priskirtas atsižvelgus tiek į vaiko tėvo nuomonę, taip pat atsižvelgus į Vilniaus lopšelio-darželio (duomenys neskelbtini) (toliau – Darželis) 2025 m. sausio 8 d. raštą (toliau – 2025 m. sausio 8 d. raštas), kuriame nurodyta, kad tėvai nesutaria dėl vaiko paėmimo laiko ir bendravimo tvarkos vykdymo, o motina pedagogams teikia informaciją apie vaiko bendravimą su tėvu ir neigiamus pasisakymus, vaikui girdint.

Pažymi, kad pareiškėja Skunde prašė atsakyti kokiais dokumentais grindžiama, kad vaiko tėtis rūpinasi vaiko sveikata, ir kodėl nebuvo įvertinta medicininė informacija, kuri galimai paneigia šiuos teiginius. Tarnyba Rašte neatsakė į šį klausimą ir sutiko su pareiškėjos pastebėjimu, kad iš Anketoje pateiktos informacijos nėra aišku, kuo remiantis pateikta aptariama faktinė aplinkybė. Tarnyba paaiškino, kad ši informacija gauta išklausus tik vaiko tėčio nuomonę. Šiuo atveju, nebuvo įvertinta viešosios įstaigos Naujosios Vilnios poliklinikos Naujininkų klinikos (toliau – Naujosios Vilnios poliklinika) 2025 m. sausio 10 d. medicinos dokumentų išrašė (toliau – Išrašas) pateikta informacija, kad vaiko motina rūpinasi vaiko sveikata.

Tarnyba neatsižvelgė į aplinkybę, kad pats vaiko tėtis nevykdo Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos, t. y. nelanko vaiko jam paskirtais trečiadieniais. Ši aplinkybė buvo užfiksuota 2025 m. vasario 3 d. pirmojo atvejo vadybos posėdžio protokole / pagalbos plane (vaiko tėvo nuomonės skiltyje), tačiau Tarnyba šių faktinių duomenų Rašte nevertino. Nors Tarnyba nurodė, kad pareiškėja atsisakė perduoti vaiką tėvui 2024 m. gruodžio 25 d. (pirmąją šventąją Kalėdų dieną), tačiau neaišku, kuo remiantis daroma tokia išvada. Rašte nurodyta, kad Tarnybos Skyriaus darbuotojas bendravo su vaiku, tačiau 2025 m. sausio 4 d. vaiko situacijos vertinimo duomenų anketoje Nr. 1P-VSV-86 (toliau – 2025 m. sausio 4 d. anketa) nurodyta, kad su vaiku susitikta 2025 m. sausio 4 d. apie 13.00 val., vaikas buvo tvarkingai aprengtas, švarus, žaidė, bėgiojo, atsisveikino ir pasisveikino su specialistais. Su vaiku nebendravta dėl sveikatos būklės. Tarnyba Rašte atsiprašė dėl šio procedūrinio netikslumo, tačiau nurodė, jog šis netikslumas yra formalus ir neturėjo lemiamos reikšmės Anketos rezultatui. Iš Tarnybos pateikto Rašto akivaizdu, kad realaus bendravimo su vaiku nebuvo, o buvo atliktas tik vaiko stebėjimas. Nepaisant to, Anketoje vartojama sąvoka bendravo su vaiku, kuri neatitinka faktinių aplinkybių.

Pažymi, kad atsakovas praleido Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų terminą pateikti atsakymą.

Pareiškėja 2026 m. kovo 9 d. pateikė rašytinius paaiškinimus. Pareiškėja nurodo, kad Anketos trūkumai yra esminiai ir tai patvirtino pati Tarnyba Rašte. Tarnyba pripažino, kad faktinės aplinkybės, dėl kurių buvo inicijuotas vaiko situacijos vertinimas, nebuvo visapusiškai iširtos, o vienintelis dokumentas, t. y. Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis, kuri galėjo patvirtinti arba paneigti tariamus pažeidimus, vertinimo metu nebuvo vertinta. Pareiškėjai Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys priskirtas tik remiantis vaiko tėvo išsakyta nuomone ir Darželio pateikta informacija. Nei Rašte, nei atsiliepime nenurodyta, kada ir kaip pareiškėja pažeidė bendravimo su vaiku tvarką, kokia žala buvo padaryta vaikui. Tarnyba nenurodo ką konkrečiai vaiko tėtis išsakė. Tarnyba teigia, kad vaiko motina neužtikrina jo bendravimo su tėvu ir dėl to egzistuoja konfliktiška bendratėvystė, tačiau kartu darydama tokią išvadą nepateikia jokių objektyvių įrodymų. Pareiškėjai kyla abejonių dėl vaiko tėčio 2025 m. sausio 3 d. kreipimosi į policiją ir vėliau atliktais Tarnybos procesiniais veiksmais. Anketoje nurodyta, kad vaiko situacijos vertinimas pradėtas dėl 2025 m. sausio 3 d. įvykio, kuris siejamas su policijoje registruotu kreipimusi, o Rašte pateiktas platesnis ir abstraktesnis pranešimo apibūdinimas, susiejant jį su galimu vaiko teisės bendrauti su tėvu ribojimu apskritai. Tarnyba atsiliepime nurodo, kad pagalbos poreikio vertinimo inicijavimas nėra tapatinamas su Teismo sprendimo pažeidimo

konstatavimu, tačiau Anketoje Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys priskirtas būtent tariamam Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties pažeidimu (motina galimai nesilaiko bendravimo su vaiku tvarkos). Tarnybos Rašte užfiksuotos prieštaringos aplinkybės, t. y. Tarnybos Skyrius turėjo išsamiau įvertinti duomenis, susijusius su Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi, tačiau pačiame Rašte nurodoma, kad 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis nebuvo gauta. Pareiškėjos vertinimu, Tarnyba galimai viršijo savo įgaliojimus, nes skiriant 25.3.8 rizikos veiksnį pareiškėjai vadovavosi vaiko tėvo paaiškinimais, tačiau nesirėmė 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi. Šiuo atveju, pats vaiko tėtis nevykdo Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi nustatytos bendravimo tvarkos, nelanko vaiko trečiadieniais, tačiau Tarnyba šios aplinkybės nevertino. Dėl Darželio pateiktos informacijos, pareiškėja nurodo, kad Tarnyba ją vertino selektyviai. Be to, Darželio 2025 m. sausio 8 d. rašte pateiktas pedagogų pastebėjimas apie motinos neigiamus pasisakymus vaikui girdint neatitinka Aprašo 29 punkte nustatytų reikalavimų, t. y. nenurodyta nei konkreti įvykio data, nei tikslios pasakytos frazės, taip pat neįvardytas galimas poveikis vaikui. Vaiko autizmo diagnozė reikalauja specialisto vertinimo, todėl pedagogo pateiktos išvados apie galimą emocinį poveikį vaikui negali būti laikomos pakankamu ar kompetentingu vertinimu. Kita vertus, Tarnyba remdamasi Darželio 2025 m. sausio 8 d. raštu, neatsižvelgė į tame pačiame rašte pateiktą informaciją, kad tėvai atsižvelgia į pedagogų pastabas ir rekomendacijas, nuolat domisi vaiko pasiekimais bei ugdymu ir laiku apmoka mokesčius už darželio suteiktas paslaugas. Tarnyba, vietoj to, jog pati vykdytų jai teisės aktų nustatytą pareigą visapusiškai ir objektyviai surinkti duomenis, perkelia šią pareigą pareiškėjai.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja palaikė skunde bei papildomuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus ir poziciją. Pareiškėja teigė, kad nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos nepažeidė. Atsakovas nevertino teismo nutarties, o tai yra pagrindas, vertinant, koks konkretus nutarties punktas dėl bendravimo tvarkos pažeidimo ir turėjo būti konstatuotas, jei pažeidimas buvo. Be teismo nutarties neįmanoma nustatyti bendravimo tvarkos pažeidimo. Atkreipė dėmesį, kad pagal nustatytą bendravimo tvarką tėčiui priklauso pirmoji Kalėdų diena, o vaiko prašė 2024 m. per antrąją Kalėdų dieną, kai vaikas pagal bendravimo tvarką turėjo būti su motina. Tarnybos pranešime apskritai nenurodyta, kokia pažeidimo padarymo diena. Sausio 3 d. yra pareiškėjos bendravimo su vaiku diena. Atsakovas remiasi prielaidomis, nustatydamas, kaip nurodo, pagrįstai pagalbos poreikį. Neįvertino visumos aplinkybių ir dėl vaiko sveikatos priežiūros klausimų. Vertina, kad formaliai atliko skundo nagrinėjimą.

Atsakovas Tarnyba atsiliepiame į pareiškėjos skundą jį prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Paaškina, kad Aprašo 23 punktas nenumato galimybes taisyti ar koreguoti priimto vaiko situacijos vertinimo sprendimo turinio. Nustačius turinio trūkumus ar esminę reikšmę galinčius turėti duomenis, taikoma sprendimo panaikinimo ir naujo vertinimo atlikimo procedūra. Pareiškėjos skunde Tarnybai siūlomi pakeitimai, susiję su faktinių aplinkybių vertinimu ir sprendimo turinio koregavimu, būtų laikytini administracinio sprendimo turinio pakeitimu iš esmės. Tarnyba neturėjo teisinio pagrindo taikyti pareiškėjos siūlomą dokumento (Anketos) koregavimo būdą ir pagrįstai vertino, ar egzistuoja pagrindas naikinti Anketą ir atlikti vaiko situacijos vertinimą iš naujo. Todėl nėra pagrindo teigti, kad Tarnyba susiaurino pareiškėjos Skundo esmę ar ignoravo jos nurodytus sprendimo būdus.

Tarnyba Rašte pareiškėjai nurodė, kad 2025 m. sausio 3 d. Tarnybos Skyriuje buvo gautas pranešimas, t. y. vaiko tėtis informavo, kad vaiko motina neteikia informacijos apie sūnų, nesako, kur jis yra, neleidžia pasimatyti pagal Teismo sprendimą. Šis pranešimas, atsižvelgiant į jo turinį, buvo vertintas ir registruotas kaip pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą. Anketos 5 punkte nurodyta, jog vaiko situacijos vertinimas pradėtas gavus 2025 m. sausio 3 d. pranešimą. Rašte nebuvo remiamasi kitu pranešimu, kitu įvykiu ar kitomis faktinėmis aplinkybėmis. Aplinkybė, kad pareiškėja 2025 m. sausio 3 d. įvykį sieja su policijoje registruotu kreipimusi ar vėlesniais procesiniais sprendimais, nepaneigia fakto, jog Tarnybos Skyriuje buvo gautas ir užregistruotas savarankiškas 2025 m. sausio 3 d. pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą, kurio turinį Tarnyba privalėjo vertinti pagal kompetenciją.

Nurodo, jog Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys buvo priskirtas vadovaujantis vaiko tėčio pateikta informacija ir nuomone, kad motina nesilaiko bendravimo su vaiku tvarkos, taip pat Darželio 2025 m. sausio 8 d. rašte pateikta informacija apie tėvų nesutarimus dėl vaiko paėmimo laiko, bendravimo

su vaiku tvarkos vykdymo ir apie motinos pedagogams teikiamą informaciją apie vaiko bendravimą su tėvu bei neigiamus pasisakymus vaikui girdint. Tarnyba Rašte nurodė, kad vaiko situacijos vertinimo metu buvo nustatytas ir apsaugos veiksnys pagal Aprašo 28.4 punktą, t. y. kiti objektyvūs apsaugos veiksniai, galintys sumažinti rizikos veiksnių įtaką vaiko saugumui. Jis buvo grindžiamas tuo, kad remiantis gauta informacija, vaiko tėtis noriai pasiima vaiką, domisi jo sveikata ir poreikiais, o ugdymo įstaiga nurodė, kad vaikas Darželį lanko reguliariai, atvedamas tvarkingas, turi reikalingas priemones, tėvai bendradarbiauja su pedagogais ir laiku apmoka mokesčius. Šis apsaugos veiksnys yra reikšmingas vaiko gerovei, tačiau nepakankamas eliminuoti nustatytą riziką vaiko emocinei gerovei ir vaiko bendravimo su tėvu užtikrinimui, kurią sąlygoja tėvų tarpusavio konfliktai. Tarnyba Rašte pripažino, kad vaiko situacijos vertinimo metu nebuvo gauta Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis dėl bendravimo su vaiku tvarkos, ir kad jos turinys galėjo būti įvertintas išsamiau, tačiau pažymėjo, kad tai nereiškia, jog Anketa buvo grindžiama vien prielaidomis.

Pažymi, kad Anketoje nebuvo konstatuotas konkretus Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties pažeidimas ir nebuvo atliekamas Teismo sprendimo vykdymo teisėtumo vertinimas. Tarnyba taip pat neatliko Teismo sprendimo vykdymo kontrolės funkcijos. Pareiškėja savo argumentais nepagrįstai sutapatina Teismo sprendimo vykdymo kontrolę su vaiko teisių apsaugos institucijos pareiga reaguoti į pranešimus apie galimus vaiko teisių pažeidimus. Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties turinio detalesnis įvertinimas galėjo būti reikšmingas aplinkybių išsamumui, tačiau vaiko situacijos vertinimo sprendimo esmę lemia ne vien formalus bendravimo su vaiku grafiko laikymosi klausimas, o nustatyta tėvų tarpusavio konfliktinė situacija. Dėl pareiškėjos skunde Komisijai nurodyto teiginio, kad Tarnyba Rašte neatsakė į jos Skunde Tarnybai pateiktą klausimą, kokiais dokumentais grindžiama aplinkybė, jog vaiko tėtis rūpinasi vaiko sveikata, Tarnyba Rašte aiškiai nurodė pareiškėjai, kad sutinka su pateiktu pastebėjimu, jog iš Anketoje pateiktos informacijos nėra aišku, kokiais duomenimis remiantis pateikta aptariama faktinė aplinkybė, tačiau Tarnyba paaiškino, kad ši informacija gauta išklausus vaiko tėvo nuomonę, kuri fiksuota 2025 m. sausio 4 d. anketoje.

Pareiškėjos kartu su Skundu Tarnybai pateiktas Naujosios Vilnios poliklinikos Išrašas patvirtina vaiko sveikatos būklę bei tai, kad motina rūpinasi vaiko sveikata, tačiau joje nėra konstatuota, kad vaiko tėtis vaiku nesirūpina ar nedalyvauja sprendžiant su vaiko sveikata susijusius klausimus. Todėl šis Išrašas savaime nepaneigia vaiko situacijos vertinimo metu nustatyto apsaugos veiksnio. Tarnyba Rašte pareiškėjai motyvuotai išaiškino, kad vaiko situacijos vertinimo metu buvo vertinti ir pareiškėjos pateikti duomenys apie galimą vaiko tėvo bendravimo su vaiku tvarkos nesilaikymą. Šios aplinkybės buvo įvardytos ir vertintos nustatant Aprašo 25.3.9 rizikos veiksnių „kiti galimi vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimai“. Tarnyba Rašte pripažino, kad su vaiku nebuvo bendrauta žodžiu dėl jo sveikatos būklės ir atsiprašė dėl procedūrinio netikslumo, tačiau pažymėjo, kad specialistas su vaiku susitiko ir jį stebėjo. Vaiko situacijos vertinimo praktikoje bendravimas su vaiku nėra suprantamas vien tik kaip žodinis pokalbis. Atsižvelgiant į vaiko amžių, sveikatos būklę, emocinę būseną ar kitas objektyvias aplinkybes, kontaktas su vaiku gali vykti ir kitomis formomis, t. y. susitikimo bei vaiko elgesio, reakcijų ir bendros būsenos stebėjimo būdu.

Atsakovas 2026 m. kovo 12 d. pateikė papildomus dokumentus.

Atsakovas 2026 m. kovo 13 d. pateikė papildomus dokumentus.

Skundas tenkintinas

Byloje nagrinėjamas administracinis ginčas dėl Tarnybos Rašto teisėtumo.

Remiantis byloje surinktais duomenimis, nustatyta, kad Tarnyboje 2025 m. sausio 3 d. gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą. Vaiko tėtis informavo, kad vaiko motina neteikia informacijos apie sūnų, nesako kur yra, neleidžia pasimatyti pagal turimą Teismo sprendimą. Manipuliuoja, grasina, kad iškvies policijos pareigūnus, kai tėtis nori pasimatyti su sūnumi, vykdyti turimą bendravimo tvarką. Taip pat Teismo sprendimu šventiniu laikotarpiu vaikas turėjo būti su tėčiu, tačiau tai neįvyko.

Tarnybos Skyriaus 2025 m. sausio 4 d. užpildytoje anketoje pažymėta, jog 2025 m. sausio 3 d. gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą. Kartu buvo užpildyta vaiko duomenų anketa (1 priedas), kurioje nurodyta, kad 2018 m. rugsėjo 26 d. buvo nustatyti galimi nesmurtiniai vaiko teisių pažeidimai (1 punktas). Taip pat pažymėta, kad šeimai netaikomas atvejo vadybos procesas.

Anketoje nurodyta, kad su vaiku buvo susitikta 2025 m. sausio 4 d. apie 13.00 val. gyvenamojoje vietoje (duomenys neskelbtini). Pažymėta, kad nuo 2022 m. vaikui nustatytas sunkus neįgalumas, t. y. autizmo sindromas. Nurodyta, kad vaikas buvo tvarkingai apmokytas, švarus, žaidė, bėgiojo, atsisveikino ir pasisveikino su Tarnybos specialistais, o smurto žymių nepastebėta (2 punktas). Tuo pačiu 2025 m. sausio 4 d. anketoje taip pat pažymėtas 3 punktas, kuriame nurodyta, kad vaiko situacijos vertinimo metu nepavyko susitikti / pabendrauti su vaiku dėl sveikatos būklės. Taip pat 2025 m. sausio 4 d. anketoje nurodyta, kad reagavimo į pranešimą dėl galimo vaiko teisių pažeidimo metu nekilo būtinybė užtikrinti vaikui saugią aplinką ar perduoti vaiką atstovui (-ams) pagal įstatymą (4 punktas). Tarnybos 2025 m. sausio 4 d. anketoje pažymėta, kad vaikas su motina gyvena seneliams nuosavybės teise priklausančiame name. Name yra visi patogumai. Vaikui sudarytos sąlygos mokytis, leisti laisvalaikį ir rūpintis higiena, jis aprūpintas visomis reikalingomis priemonėmis. Bute palaikoma švara ir tvarka (6 punktas). Taip pat buvo užpildyta Vaiko tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą duomenų anketa (mamos ir tėčio). Pažymėta, kad vaiko motina kalbėjo ramiai ir noriai. Ji nurodė, kad situacija šeimoje tęsiasi labai seniai, kad ji visada duodavo vaiką tėčiui ir ilgesniam laikotarpiui, taip pat ir ne pagal Teismo sprendime nurodytas datas. Anketoje taip pat pažymėta, kad šeimai netaikomas atvejo vadybos procesas. Šeimai taip pat buvo paliktas informacinis lankstinukas „Vaiko teisių specialistai skuba į pagalbą Jūsų šeimai“. Vaiko tėtis nurodė, kad turi vieną pretenziją vaiko motinai, jog ji neduoda vaiko ir nesilaiko nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos. Taip pat nurodė, kad praėjusią dieną kreipėsi į policiją, tačiau policijos pareigūnai susisieki su vaiko motina ir informavo, kad vaikas yra saugus vaiko motinos namuose.

Tarnybos Skyriaus 2025 m. sausio 14 d. Anketa, vaiko įstatyminiams atstovams nustatyti rizikos veiksniai, nurodyti Apraše, t. y. 25.3.8 (vaiko atstovai pagal įstatymą santuokos nutraukimo proceso ir (ar) gyvenimo skyriumi nustatymo metu ar po jo galimai daro neigiamą įtaką vaikui ir jo situacijai, kenkia vaiko santykiams su kitu vaiko atstovu pagal įstatymą), 25.3.9 (kiti galimi vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimai (pavyzdžiui, vaikas negali laisvai pasirinkti norimos išpažinti religijos; galimai apribojamos jo galimybės bendrauti su socialine ir kita aplinka; vaikas neapsaugomas nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų savo gyvenamojoje vietoje ir pan.). Nustatytas apsaugos veiksnys, nurodytas Aprašo 28.4 (kiti objektyvūs apsaugos veiksniai, kurie sumažina arba gali sumažinti nustatytų rizikos veiksnių įtaką vaiko saugumui) papunktyje. Nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį. Nustatytas vaiko teisių pažeidimas pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnį. Vaikų tėvams rekomenduota užtikrinti vaikui saugią fizinę ir psichinę gyvenimo aplinką. Tėvams, kaip suaugusiems, sąmoningiems asmenims, atsakingiems už savo nepilnametį vaiką, tenka pareiga elgtis teisingai, sąžiningai ir protingai, siekiant užtikrinti pirmiausia savo vaiko gerovę ir saugumą, saugią ir stabilią aplinką reikalingą jo augimui, vystymuisi. Inicijuotas atvejo vadybos procesas.

Nustatyta, kad pareiškėja 2025 m. lapkričio 25 d. pateikė prašymą (toliau – 2025 m. lapkričio 25 d. prašymas) Tarnybos Skyriui. Pareiškėja prašė peržiūrėti ir pataisyti klaidingą Anketa, įtraukiant Teismo patvirtintas faktines aplinkybes. Priimti sprendimą dėl naujo, objektyvaus ir faktais pagrįsto vertinimo atlikimo. Taip pat prašė informuoti, kuri specialistė atlieka vertinimą.

Tarnybos Skyrius 2025 m. gruodžio 10 d. raštu Nr. 1SD-16336 „Dėl Jūsų prašymo“ (toliau – 2025 m. gruodžio 10 d. raštas) informavo, jog Apraše įtvirtintas rizikos veiksnys 25.3.8. nustatytas remiantis turimų aplinkybių visuma, o ne vien dėl to, kad vaiko tėtis nurodė, jog pareiškėja galimai nesilaiko bendravimo tvarkos. Paaiškino, kad vaiko situacijos vertinimo anketa gali būti naikinama ir vaiko situacijos vertinimas atliekamas iš naujo išimtinai atvejais, kai nustatoma, jog vaiko situacijos vertinimas atliktas neteisėtai arba nustatomi vaiko situacijos vertinimo anketos esminiai turinio trūkumai, dėl kurių yra būtina koreguoti vaiko situacijos vertinimo anketa. Tarnybos Skyrius nenustatė, Skyriaus netinkamo veikimo vertinant vaiko situaciją, sprendimai priimti atsižvelgiant į aplinkybių visumą, vaiko situacijos vertinimas atliktas objektyviai vertinant visą gautą informaciją apie šeimą, todėl Skyrius netenkino pareiškėjos 2025 m. lapkričio 25 d. prašymo.

Pareiškėja, nesutikdama su Anketa ir Tarnybos Skyriaus 2025 m. gruodžio 10 d. raštu, pateikė Skundą Tarnybos direktorei. Skunde nurodė, kad vaiko situacijos vertinimas buvo atliktas netinkamai, nes nebuvo įvertintos visos reikšmingos faktinės aplinkybės, ypač galiojanti Teismo

2018 m. gruodžio 21 d. nutartis, kuria nuo 2018 m. nustatyta vaiko ir jo tėvo bendravimo tvarka. Vertinimo metu buvo remtasi 2025 m. sausio 3 d. pranešimu, kuriame teigiama, kad vaiko motina galimai nesilaiko bendravimo su vaiku tvarkos, nors pati bendravimo tvarka nustatyta Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi ir jos turinys vertinimo metu nebuvo patikrintas. Pareiškėja atkreipė dėmesį į tai, kad vaiko situacijos vertinimo dokumentuose nurodyta, jog Tarnybos specialistės bendravo su vaiku, nors realus bendravimas nevyko, o vaikas buvo tik stebėtas. Pareiškėja nurodė, kad vertinime buvo panaudota informacija iš vaiko ugdymo įstaigos apie tėvų nesutarimus dėl bendravimo su vaiku. Pareiškėjos teigimu, ši informacija galėjo būti paremta subjektyviais pedagogų pastebėjimais. Be to, vertinimo metu nebuvo atsižvelgta, jog vaiko sveikata rūpinasi motina, tačiau joje nėra duomenų, patvirtinančių, kad vaiko tėtis aktyviai dalyvauja sprendžiant su vaiko sveikata susijusius klausimus. Pareiškėja nurodė, kad po tėčio kreipimosi buvo inicijuotas atvejo vadybos procesas, kuris vėliau buvo nutrauktas. Pareiškėja Skundu Tarnybos direktorės prašė atsakyti į klausimus: „1. Kokiais teisės aktais ir normomis buvo remtasi atliekant vaiko situacijos vertinimą ir nustatant rizikos veiksnius? 2. Kokiu teisiniu pagrindu vertinta informacija, kuri nėra patvirtinta objektyviais įrodymais arba grindžiama terminais „galimai“ ar „įtariama“? 3. Kokiais teisės aktais remiantis nebuvo įvertinta galiojanti Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis? 4. Kokiais teisės aktais remiantis buvo įsikišta į pareiškėjos teisėtą bendravimo su vaiku laiką 2025 m. sausio 4 d.? 5. Kokiu teisiniu pagrindu laikyta, kad gautas tėčio pranešimas apie tariamą bendravimo tvarkos pažeidimą yra grėsmė vaikui? 6. Kokiais teisės aktais remiantis buvo renkami duomenys apie pareiškėją ir vaiką, kai realios grėsmės vaikui nebuvo? 7. Kokiu teisiniu pagrindu 2025 m. sausio 4 d. anketoje pažymėta, kad specialistės bendravo su vaiku, kai realaus bendravimo nebuvo? 8. Ar vaiko raidos sutrikimas (autizmas) buvo įvertintas, ir kokiais teisės aktais remiantis tokios informacijos neįtraukimas įvertintas kaip teisėtas? 9. Ar pedagogų pateikta informacija buvo laikoma faktinėmis aplinkybėmis ar tik pastebėjimais, ir kokiu teisiniu pagrindu tai galėjo būti naudojama formuojant rizikos veiksnius? 10. Kokiais teisės aktais remiantis nustatytas rizikos veiksnys 25.3.8, kai dalis informacijos prieštarauja Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarčiai? 11. Kodėl nebuvo įvertinti vaiko tėčio veiksmai, galimai pažeidžiantys Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį ir kokiu teisiniu pagrindu toks selektyvus faktų vertinimas yra teisėtas? 12. Kokiais dokumentais grindžiama, kad vaiko tėtis rūpinasi vaiko sveikata, ir kodėl nebuvo įvertinta medicininė informacija, kuri galimai paneigia šį teiginį? 13. Kokiais teisės aktais remtasi atsisakant koreguoti vaiko situacijos vertinimą, kai neįtrauktas galiojantis Teismo sprendimas? 14. Kokiais teisės aktais remiantis Tarnybos veiksmai atitiko teisėtumo, būtinybės ir proporcingumo principus bei nepažeidė pareiškėjos teisės į privatų ir šeimos gyvenimą pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnį?“

Tarnybos direktorė 2026 m. vasario 3 d. Rašte nurodė, kad vaiko tėtis pateikė pranešimą apie galimai pažeidžiamą pareiškėjos vaiko teisę bendrauti su tėvu. Rašte pažymėta, kad pranešimo aplinkybės buvo susijusios su vaiko bendravimo su tėvu teisės apribojimu ar galimu nebuvimu apskritai, o ne su konkrečiu bendravimo tvarkos pažeidimu Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartyje nustatytu laiku. Todėl Tarnybos Skyrius pagrįstai vaiko tėvo kreipimąsi vertino kaip pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą ir ėmėsi veiksmų Įstatymo ir Aprašo nustatyta tvarka. Rašte pažymėjo, kad Apraše nustatytas rizikos veiksnys 25.3.8 buvo pritaikytas įvertinus aplinkybių visumą, t. y. vaiko tėčio pateikta informacija ir išsakyta nuomone, kad motina galimai nesilaiko bendravimo su vaiku tvarkos, taip pat Tarnybos Skyriuje gautu Darželio 2025 m. sausio 8 d. raštu, kuriame nurodyta, kad vaiko tėvai nesutaria dėl vaiko paėmimo laiko ir bendravimo su vaiku tvarkos vykdymo, o motina pedagogams teikia informaciją apie vaiko bendravimą su tėvu ir vaikui girdint išsako neigiamus pasisakymus, dėl ko pedagogai ne kartą buvo motyvavę prie vaiko apie tokius dalykus nekalbėti. Taip pat nustatytas Aprašo įtvirtintas rizikos veiksnys 25.3.9 „kiti galimi vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimai“, kuris priskirtas atsižvelgiant į tai, jog pats vaiko tėtis nesilaiko bendravimo su vaiku tvarkos. Tarnyba sutiko su pareiškėjos pastebėjimu, kad Skyrius, vertindamas vaiko situaciją, turėjo išsamiau įvertinti duomenis, susijusius su Teismo priimta 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi dėl vaiko bendravimo tvarkos su tėvu, kurioje Skyrius dalyvavo kaip išvadą teikianti institucija. Taip pat pažymėjo, kad Skyrius esant poreikiui, galėjo paprašyti pareiškėjos arba vaiko tėvo vaiko situacijos vertinimo metu pateikti Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį, ypač atsižvelgiant į pranešime nurodytas aplinkybes, jog pagal Teismo sprendimą šventiniu laikotarpiu vaikas turėjo būti su tėvu,

tačiau tai neįvyko, taip pat į pareiškėjos vertinimo metu pateiktus duomenis, kad tėtis nelanko vaiko trečiadieniais. Tačiau Tarnyba taip pat sutiko su Skyriaus 2025 m. gruodžio 10 d. rašte išdėstyta pozicija, kad pareiškėjos prašoma papildoma informacija apie 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį konkrečiu atveju nelaikytina galinčia pakeisti vaiko situacijos vertinimo sprendimo rezultato. Tarnyba taip pat sutiko su pareiškėjos pateiktu pastebėjimu, kad iš vaiko situacijos vertinime pateiktos informacijos nėra aišku, kokiais duomenimis remiantis buvo nurodyta faktinė aplinkybė dėl vaiko tėvo rūpinimosi vaiku. Tačiau paaiškinta, kad ši informacija buvo gauta išklausus vaiko tėčio nuomonę, kuri užfiksuota 2025 m. sausio 4 d. anketoje. Tarnyba pažymėjo, kad nustatytas apsaugos veiksnys 28.4 yra reikšmingas bendrai vaiko gerovei, tačiau jis nėra pakankamas sumažinti ar eliminuoti nustatytą riziką vaiko emocinei gerovei. Anketos 6 punkte turėjo būti nurodyta susitikimo su vaiku data, laikas ir vieta bei pažymėta, kad su vaiku buvo susitikta, tačiau dėl sveikatos būklės jo nuomonė žodžiu nebuvo išklaudyta, tačiau Tarnyba nurodė, kad specialistų bendravimas su vaiku apima ne tik žodinį pokalbį, bet ir vaiko elgesio, savijautos bei išvaizdos stebėjimą ir atsiprašė dėl procedūrinio netikslumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Įstatymo ir Aprašo nuostatos.

Įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, gavęs žodžiu, raštu ar bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, kuo skubiau, tačiau ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos, pradeda nagrinėti pranešimą ir susitinka su vaiku, užsitikrindamas galimybę pabendrauti su juo be apribojimų, jeigu yra poreikis – nedalyvaujant vaiko atstovams pagal įstatymą, atsižvelgęs į vaiko amžių ir brandą, išklauso vaiką jam priimtiniu būdu apie galimą jo teisių pažeidimą, pagal poreikį įvertina vaiko gyvenamąją ir (ar) socialinę aplinką bei vaiko santykius su jo tėvais ar kitais vaiko atstovais pagal įstatymą. Jeigu yra įtarimų, kad vaikas patyrė smurtą, ar jeigu vaikas turi specialiųjų poreikių, raidos ir (ar) kitokių sutrikimų, jis pagal poreikį turi būti išklaudytas psichologo. Tarnyba, atlikusi šioje dalyje nurodytus veiksmus, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atlieka vaiko situacijos vertinimą. Jeigu Tarnyba, atlikusi šioje dalyje nurodytus veiksmus, nenustato vaiko teisių pažeidimų ir pavojaus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, ji priima sprendimą baigti pranešimo nagrinėjimą.

Įstatymo 36¹ straipsnio nuostatos apibrėžia vaiko situacijos vertinimo procedūros tikslus, rezultatus ir pagrindinę tvarką. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, kad Tarnyba gali nustatyti būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba vaiko apsaugos poreikį tais atvejais, kai atlikus vaiko situacijos vertinimą, nustatomi vaiko funkcionavimo ir socialinės aplinkos rizikos veiksniai bei rizikos veiksniai, susiję su vaiko tėvais ar kitais jo atstovais pagal įstatymą ir jų santykiais su vaiku, ir jeigu vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, jeigu vaiko situacijos vertinimo metu nustatomas realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojus, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai, kuris yra susijęs su vaiko funkcionavimo ir socialinės aplinkos rizikos veiksniais bei rizikos veiksniais, susijusiais su vaiko tėvais ar kitais jo atstovais pagal įstatymą ir jų santykiais su vaiku, yra nustatomas vaiko apsaugos poreikis.

Įstatymo 36¹ straipsnio 4 dalis reglamentuoja Tarnybos teisę išklaudyti ir kitus asmenis, tarp jų švietimo įstaigų pedagogus, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojus, socialinius darbuotojus, jeigu, nagrinėjančio pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą asmens manymu, šie asmenys gali turėti pranešimo nagrinėjimui reikšmingos informacijos.

Detalią vaiko, dėl kurio gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą, situacijos vertinimo tvarką nustato Aprašas.

Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, vadovaudamiesi Aprašo 10 punktu, vertindami vaiko situaciją pabendrauja su vaiku, jo atstovais pagal įstatymą, kitais asmenimis ir (ar) specialistais ir užpildo Vaiko situacijos vertinimo anketos formas; įvertina, ar yra pagrindas nustatyti vaiko apsaugos poreikį (t. y. galimus rizikos veiksnius, nurodytus Aprašo 26 punkte, bei galimus apsaugos veiksnius, nurodytus Aprašo 28 punkte); nenustatę vaiko apsaugos poreikio, įvertina, ar yra pagrindas nustatyti būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, t. y. galimus rizikos veiksnius, nurodytus Aprašo 25 punkte, bei galimus apsaugos veiksnius, nurodytus Aprašo 28 punkte.

Aprašo 19 punkte reglamentuojami galimi vaiko situacijos vertinimo rezultatai. Atlikus vaiko situacijos vertinimą, gali būti: nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį; nustatytas vaiko apsaugos poreikis; nenustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba vaiko apsaugos poreikis.

Pagal Aprašo 30 punktą, būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį nustatoma tada, kai vaiko situacijos vertinimo metu Tarnyba nustato bent vieną iš Aprašo 25 punkte nurodytų rizikos veiksnių ir nenustato Aprašo 28 punkte nurodytų apsaugos veiksnių arba nustatytiems apsaugos veiksniams nesumažinant ir negalint sumažinti nustatyto (-ų) rizikos veiksnio (-ių) įtakos vaiko saugumui ar jo teisių ir interesų užtikrinimui. Pagal 31 punktą, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, nedelsdami, ne vėliau nei kitą darbo dieną nuo būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį nustatymo dienos, inicijuoja atvejo vadybininko paskyrimą Atvejo vadybos tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiama, kad atvejo vadyba – tai atvejo vadybininko koordinuojamos kompleksinės pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą organizavimas bei teikimas, siekiant jiems padėti įveikti iškilusius socialinius sunkumus, kurių sėkmingas sprendimas sudarytų prielaidas išvengti galimų vaiko teisių pažeidimų ir sudarytų sąlygas savarankiškai užtikrinti vaiko teises bei teisėtus interesus.

Sisteminis minėtų Įstatymo bei Aprašo nuostatų vertinimas rodo, kad vaiko situacijos vertinimo procedūros esmė ir tikslas yra nustatyti, ar vaikui ir / ar šeimai reikalinga pagalba arba vaiko apsauga bei, esant būtinybei, šią pagalbą ar apsaugą suteikti. Vaiko situacijos vertinimo metu iš esmės sprendžiama, ar būtina padėti šeimai įveikti iškilusius socialinius sunkumus, tokiu būdu išvengiant galimų vaiko teisių pažeidimų. Ši procedūra yra viena iš tiesioginių priemonių, skirtų įgyvendinti pamatinį Įstatymo tikslą – apsaugoti vaikus nuo jų teisių pažeidimų ir stiprinti tėvų ir kitų vaiko atstovų pagal įstatymą atsakomybę bei galimybes savarankiškai rūpintis vaiku, užtikrinant jo teisių ir laisvių įgyvendinimą.

Fizinių ir juridinių asmenų aptarnavimą, jų prašymų ir (ar) skundų nagrinėjimą Tarnyboje reglamentuoja Asmenų aptarnavimo, prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklės, patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2023 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. BV-309 „Dėl Asmenų aptarnavimo, prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) (1 punktas). Taisyklių 4.3 papunkčiu nustatyta, kad skundas – asmens kreipimasis į Tarnybą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. Tarnybos skyriaus vyriausiojo specialisto, patarėjo ir vyresniojo patarėjo priimti sprendimai, veiksmai (neveikimas), kylantys iš administracinių teisinių santykių, nuo sprendimo gavimo dienos, arba nuo to momento, kai buvo sužinota apie tokį neteisėtą veiksma (neveikimą), per vieną mėnesį gali būti skundžiami Tarnybos skyriaus vedėjui arba Komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka, arba apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (48 punktas). Tarnybos skyriaus vedėjo priimti sprendimai, veiksmai (neveikimas), kylantys iš administracinių teisinių santykių, nuo sprendimo gavimo dienos, arba nuo to momento, kai buvo sužinota apie tokį neteisėtą veiksma (neveikimą), per vieną mėnesį gali būti skundžiami Tarnybos direktoriui arba Komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka, arba apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (49 punktas).

Taigi, skundžiamas raštas priimtas Tarnybos direktoriui išnagrinėjus pareiškėjos skundą dėl Tarnybos Skyriaus Anketos ir 2025 m. gruodžio 10 d. rašto.

Pareiškėja skunde nurodo, kad vaiko situacijos vertinimo procesas buvo pradėtas Tarnybos Skyriui gavus vaiko tėčio 2025 m. sausio 3 d. pranešimą, kuriame teigiama, jog pareiškėja galimai nesilaiko Teismo nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos ir riboja vaiko tėčio galimybę bendrauti su vaiku. Pareiškėja skunde nurodo, jog Tarnyba nagrinėdama Skundą, neatsižvelgė į Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį, kuria yra nustatyta bendravimo su vaiku tvarka. Be to, Tarnyba neatsižvelgė į

aplinkybę, kad pats vaiko tėtis nevykdo Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos.

Tarnyba Rašte nurodė, jog vaiko tėtis pateikė 2025 m. sausio 3 d. pranešimą apie galimai pažeidžiamą vaiko teisę bendrauti su juo, tačiau pranešimo aplinkybės buvo susijusios su vaiko bendravimo su tėvu teisės apribojimu ar galimu nebuvimu apskritai, o ne dėl konkretaus bendravimo tvarkos pažeidimo tam tikru Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartyje nustatytu laiku. Tuo pačiu Tarnyba Rašte paaiškino, jog sutinka su pareiškėja, kad Tarnybos Skyrius, vertindamas vaiko situaciją, turėjo išsamiau įvertinti duomenis, susijusius su Teismo priimta 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi dėl vaiko bendravimo tvarkos su tėčiu, kurioje Tarnybos Skyrius dalyvavo kaip išvadą teikianti institucija. Taip pat Tarnybos Skyrius, esant poreikiui, galėjo paprašyti pareiškėjos arba tėčio vaiko situacijos vertinimo metu pateikti minėtą dokumentą, ypač atsižvelgiant į 2025 m. sausio 3 d. pranešime nurodytas aplinkybes, jog pagal Teismo sprendimą šventiniu laikotarpiu vaikas turėjo būti su tėvu, tačiau tai neįvyko bei į pareiškėjos vaiko situacijos vertinimo metu pateiktus duomenis, kad tėtis nelanko vaiko trečiadieniais. Tarnyba Rašte nurodė, jog vaiko situacijos vertinimo metu minėtos aplinkybės nebuvo nustatytos, nes nebuvo pateikta Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis ir nebuvo visapusiškai įvertintos faktinės aplinkybės pagal pareiškėjos ir vaiko tėvo pateiktą informaciją.

Komisija, pasisakydama dėl aukščiau nurodytų aplinkybių, pažymi, kad iš Anketos turinio matyti, jog vaiko situacijos vertinimas buvo pradėtas Tarnybos Skyriui gavus vaiko tėčio 2025 m. sausio 3 d. pranešimą, kuriame nurodyta, kad vaiko motina neteikia informacijos apie sūnų ir neleidžia su juo pasimatyti pagal teismo sprendimą. Šiuo atveju Rašte Tarnyba taip pat šias aplinkybes pripažino, tačiau jų reikšmingumo nevertino. Anketoje priskirtas Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys, nurodant, kad motina galimai nesilaiko nustatytos bendravimo su vaiku tvarkos ir dėl to vaikas negali susitikti su tėvu. Tarnyba Rašte pripažino, kad vertinant vaiko situaciją nebuvo atsižvelgta į Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį bei nebuvo visapusiškai įvertintos faktinės aplinkybės pagal pareiškėjos ir vaiko tėvo pateiktą informaciją.

Nors Tarnyba Rašte nurodė, kad papildoma informacija apie Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartį konkrečiu atveju nelaikytina galinčia pakeisti vaiko situacijos vertinimo sprendimo rezultata, tačiau tokia pozicija vertintina kaip prieštaringa, nes pati Tarnyba Rašte pripažino, jog vertinimo metu nebuvo surinkti ir įvertinti visi reikšmingi duomenys, susiję su Teismo nustatyta bendravimo su vaiku tvarka. Komisijos vertinimu, priešingai nei nurodo Tarnyba, Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis yra esminė, vertinant faktą dėl nurodomos vaiko tėvų bendravimo su vaiku tvarkos pažeidimo. Objektiviai skundo nagrinėjimas negalimas nevertinant minėto dokumento.

Atsakovas atsiliepime nurodė, kad pareiškėja nepagrįstai sutapatina Teismo sprendimo vykdymo kontrolę su vaiko teisių apsaugos institucijos pareiga reaguoti į pranešimus apie galimus vaiko teisių pažeidimus, tačiau Komisijos vertinimu, Tarnyba reaguodama į vaiko tėčio 2025 m. sausio 3 d. pranešimą dėl galimai pažeidžiamos jo teisės bendrauti su vaiku, turėjo aiškiai ir detalčiai išsiaiškinti aplinkybes, susijusias su Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartyje nustatyta bendravimo tvarka, t. y. ar pareiškėja 2025 m. sausio 3 d. iš tiesų pažeidė nustatytą su vaiku bendravimo tvarką. Šiuo atveju, Tarnyba nesiaiškino minėtų aplinkybių. Kaip minėta, nenurodyta konkreti bendravimo su vaiku pažeidimo data, aplinkybės. Šiuo aspektu neaiškumų neturi likti. Pareiškėja ir Komisijos posėdžio metu kėlė abejonės dėl konkrečių nustatytos bendravimo tvarkos pažeidimų. Be Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties vertinimo atsakovas negalėjo padaryti išvadų dėl bendravimo tvarkos pažeidimų ir atitinkamai nustatyti 25.3.8 rizikos veiksnį. Tarnyba turi įvertinti, ar šiuo atveju nėra teisinio pagrindo atlikti vaiko situacijos vertinimą iš naujo, nes Skyriui nevertinus 2018 m. gruodžio 21 d. nutarties, kyla pagrįsta abejonė, ar vaiko situacijos vertinimas Skyriuje buvo atliktas objektyviai ir, ar nėra pagrindo koreguoti vaiko situacijos vertinimo anketą, įvertinus visumą reikšmingų aplinkybių. Tarnyba turi atlikti išsamų pareiškėjos Skundo aplinkybių tyrimą.

Pareiškėja skunde nurodo, kad Anketoje ir 2025 m. sausio 4 d. anketoje pateiktos prieštaringos aplinkybės dėl Tarnybos specialistų bendravimo su vaiku aplinkybių. Tokias aplinkybes pareiškėja nurodė ir Komisijos posėdyje.

Pažymėtina, kad Anketos 6 punkte nurodyta, jog Tarnybos specialistai su vaiku bendravo 2025 m. sausio 4 d. apie 13.00 val. (duomenys neskelbtini), o 2025 m. sausio 4 d. anketos 3 punkte nurodyta, kad Tarnybos specialistams vaiko situacijos vertinimo metu nepavyko susitikti /

pabendrauti su vaiku dėl sveikatos būklės. Kaip matyti, Tarnyba Rašte nurodė, kad Anketos 6 punkte turėjo būti pažymėta, jog su vaiku buvo susitikta, tačiau neišklaudyta vaiko nuomonė dėl jo sveikatos būklės (2025 m. sausio 4 d. anketos 3 punktas). Tarnyba Rašte tuo pačiu paaiškino, kad specialistų bendravimas su vaiku apima ne tik žodinį pokalbį, bet ir specialistų stebimą vaiko elgseną, savijautą bei išvaizdą (Aprašo 10.2.1 papunktis), kuris aprašomas bendravimo su vaiku skiltyje (Anketos 6 punktas). Tarnyba sutiko su pareiškėjos argumentais dėl šio neaiškumo ir Rašte atsiprašė dėl procedūrinio netikslumo, tačiau vertino, kad šis netikslumas yra formalus ir neturėjo lemiamos reikšmės Anketos rezultatui. Komisija pažymi, kad šiuo aspektu neaiškumų neturi likti.

Pastebėtina, kad Aprašo 10.2.1 papunktyje įtvirtinta, jog vertinant vaiko situaciją ji aptariama su vaiku, o aprašant bendravimą nurodomos ne tik susitikimo aplinkybės, bet ir vaiko elgsenys, bendravimo su vaiku turinys (ką vaikas papasakojo, kaip pakomentavo situaciją, ar vaiko pasakojimas patvirtino pranešimo apie galimą vaiko teisių pažeidimą aplinkybes, ar jis nurodė kitus galimus rizikos veiksnius ir pan.), vaiko nuomonė apie pagalbos jam ir (ar) šeimai poreikį. Taigi, prieš tai nurodytas teisinis reglamentavimas įtvirtina, kad vertinant vaiko situaciją ji turi būti aptariama su vaiku, išklausant jo nuomonę, o ne apsiribojama tik vaiko stebėjimu. Komisijos vertinimu, nustatyti netikslumai negali būti laikomi formaliais.

Pareiškėja skunde nurodo, kad priskiriant Aprašo 28.4 apsaugos veiksnį, Anketoje pažymėta, jog vaiko tėtis tinkamai rūpinasi vaiku, noriai jį pasiima bei domisi jo sveikata ir poreikiais, tačiau neaišku, kuo remiantis buvo padaryta tokia išvada. Pareiškėja pažymi, kad Anketoje nebuvo atsižvelgta, jog ir ji rūpinasi vaiko sveikata.

Tarnyba Rašte nurodė, jog Aprašo 28.4 apsaugos veiksnys priskirtas remiantis gauta informacija, jog vaiko tėtis tinkamai rūpinasi vaiku, noriai jį pasiima, domisi jo sveikata ir poreikiais ir kt. Tarnyba Rašte sutiko su pareiškėjos argumentu, kad iš Anketos pateiktos informacijos nėra aišku, kokiais duomenimis remiantis buvo vertinama ši aplinkybė, tačiau paaiškino, kad ši informacija gauta išklausius vaiko tėčio nuomonę, kuri užfiksuota 2025 m. sausio 4 d. vaiko situacijos vertinimo duomenų anketoje Nr. 1P-VSV-86.

Komisija pažymi, kad iš byloje pateikto Naujosios Vilnios poliklinikos Išrašo turinio matyti, kad vaikas poliklinikoje registruotas nuo gimimo. Dėl raidos sutrikimo ištirtas vaikų raidos centre, diagnoze vaikystės autizmas. Turi neįgalumą ir specialiuosius poreikius. Mama rūpinasi vaiko sveikata.

Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad priskiriant Aprašo 28.4 apsaugos veiksnį buvo konstatuota, jog vaiko tėtis rūpinasi vaiku, tačiau ši aplinkybė iš esmės buvo pagrįsta tik tėčio pateikta informacija žodžiu. Tuo tarpu vertinant situaciją iš esmės nebuvo atsižvelgta, kad vaiko sveikata rūpinasi ir pareiškėja bei, kad pareiškėja dar Tarnybos Skyriui pateikė Naujosios Vilnios poliklinikos Išrašą. Komisijos nuomone, priimant sprendimus dėl vaiko situacijos vertinimo, turi būti remiamasi ne tik asmenų pateiktais žodiniais paaiškinimais, bet ir vertinami objektyvūs visi pateikti duomenys. Šiuo atveju, priskiriant Aprašo 28.4 apsaugos veiksnį, nebuvo atsižvelgta į Naujosios Vilnios poliklinikos Išrašą nurodomą aplinkybę, jog pareiškėja rūpinasi vaiko sveikata. Taigi, nebuvo įvertintos visos faktinės aplinkybės.

Pareiškėja skunde nurodo, jog priimant Anketą Darželio 2025 m. sausio 8 d. raštu pateikta informacija buvo vertinama selektyviai.

Tarnyba Rašte nurodė, jog Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnys pareiškėjai buvo priskirtas atsižvelgus ir į Darželio 2025 m. sausio 8 d. raštą, kuriame nurodyta, kad vaiko tėvai nesutaria dėl vaiko paėmimo laiko ir bendravimo tvarkos vykdymo, o motina pedagogams teikia informaciją apie vaiko bendravimą su tėvu ir neigiamus pasisakymus, vaikui girdint. Komisija pažymi, kad iš 2025 m. sausio 8 d. rašto turinio taip pat matyti, jog jame nurodyta, kad tėvai atsižvelgia į pedagogų pastabas ir rekomendacijas, nuolat domisi vaiko pasiekimais ir ugdymu bei laiku apmoka mokesčius už darželio suteiktas paslaugas. Rašte pažymėta, kad šiuo metu įsiskolinimų nėra, o duomenų apie tėvų ar trečiųjų asmenų netinkamą elgesį su mažamečiu vaiku darželis neturi, smurto atvejų nepastebėta. Taigi, prieš tai nurodytos aplinkybės patvirtina, kad 2025 m. sausio 8 d. rašte pateikta informacija priskiriant Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnį, Tarnybos buvo vertinama selektyviai, kadangi buvo remiamasi tik ta 2025 m. sausio 8 d. rašto dalimi apie tėvų nesutarimus, tačiau nebuvo įvertintos kitos tame pačiame dokumente pateiktos aplinkybės, apibūdinančios teigiamą tėvų elgesį su vaiku ir jų

bendradarbiavimą su ugdymo įstaiga. Kaip matyti, į šias aplinkybes buvo atsižvelgta priskiriant Aprašo 28.4 apsaugos veiksnį, tačiau nėra aišku, kodėl šios aplinkybės nebuvo įvertintos priskiriant Aprašo 25.3.8 rizikos veiksnį.

Atsakovas Sprendime nurodė, jog visais atvejais vertinant galimus vaiko teisių pažeidimus, Tarnybos teritoriniam skyriui tenka pareiga kruopščiai, visapusiškai ir objektyviai įvertinti visą gautą informaciją bei priimti pagrįstus sprendimus. Atsakovas Sprendime ne kartą pripažino, kad Tarnybos Skyrius įgyvendindamas procedūrą galėjo pasielgti kitaip bei atsiprašė dėl Tarnybos Skyriaus nurodytų netikslumų, kas iš esmės patvirtina, jog vaiko situacijos vertinimas nebuvo atliktas visapusiškai ir objektyviai. Savaimė netikslumų pripažinimas rodo, kad Tarnyba neatliko visumos reikšmingų aplinkybių tyrimo ir nepašalino neaiškumų. Tokiu atveju atsakovo išvada, kad pareiškėjos skundas atmetamas yra nepagrįsta, nes pareiškėjos skundo argumentai atsakovo buvo pripažinti, tačiau neįvertinti iš esmės.

Pažymėtina, jog VAI 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (žr., pvz., LVAT 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A402-1978/2012). Tinkamas ir atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota LVAT praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų. Formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2015 m. gruodžio 21 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015, 2015 m. birželio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015).

Toks Tarnybos nenuoseklumas bei prieštaravimas Rašte ginčo situacijoje vertintinas kritiškai bei nedera nei su gero administravimo principo, nei su VAI 10 straipsnio 5 dalies imperatyvais (žr., pvz., LVAT 2016 m. rugpjūčio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2617-575/2016, 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018) bei nukrypsta ir nuo vieningos suformuotos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos (žr., pvz., LVAT 2015 m. sausio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-36-662/2015, 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2984-662/2020), kurioje išaiškinta, kad viešojo administravimo subjektas savo sprendimą privalo grįsti tik tinkamais, patikimais, teisėtu būdu, procesiškai tinkamai įformintais duomenų šaltiniais ir / ar įrodymais, kurie nekeltų jokių abejonių dėl dokumentuose pateiktų duomenų tikslumo ir patikimumo.

Komisija, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta anksčiau, vertina, kad skundžiamu Raštu pareiškėjos Skundas išnagrinėtas formaliai ir neišsamiai. Pažymėtina, kad pati Tarnyba Rašte iš esmės pripažino, jog vertinant vaiko situaciją nebuvo surinkti ir įvertinti visi reikšmingi duomenys, susiję su Teismo 2018 m. gruodžio 21 d. nutartimi dėl bendravimo su vaiku tvarkos, taip pat kad tam tikros išvados buvo padarytos remiantis tik vaiko tėvo išsakyta nuomone. Nurodytos aplinkybės patvirtina, kad vaiko situacijos vertinimo metu nebuvo visapusiškai ir objektyviai įvertinti visi reikšmingi faktai ir turimi duomenys. Tai skundžiamą Raštą daro neaiškų ir leidžia jį vertinti kaip dviprasmišką. Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjos Skundą, privalėjo išsamiai išsiaiškinti jame minimas aplinkybes, įvertinti visus reikšmingus duomenis bei pateikti aiškų ir nedviprasmišką atsakymą.

Pagal LVAT formuojamą praktiką, teismas (Komisija) neatlieka ir iš esmės negali perimti viešojo administravimo subjekto funkcijų bei išspręsti klausimą, kurį pagal kompetenciją priklauso nagrinėti viešojo administravimo institucijai (žr., pvz., LVAT 2009 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-603/2009, 2025 m. lapkričio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2744-463/2025 ir kt.). Viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga faktiškai pagrįsti ir motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta Komisijai. Rašte nustatyti esminiai prieštaravimai, kurių Komisija negali pašalinti.

Pareiškėja skunde nurodo, jog priimant Raštą buvo praleistas VAI 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas terminas. Tarnyba tiek Rašte, tiek atsiliepime nurodė, kad Raštas pateiktas 2 darbo dienomis vėliau, o tai lėmė Skundo nagrinėjimo laikotarpio susidaręs padidėjęs darbo krūvis.

Tarnyba Rašte nurodė, kad Skundo nagrinėjimo terminas buvo pratęstas Tarnybos raštu Nr. S-146, t. y. Raštas pateiktas 2 darbo dienomis vėliau, nes Skundo nagrinėjimo laikotarpio buvo padidėjęs darbo krūvis.

Pažymėtina, jog pagal VAI 10 straipsnio 4 dalį, viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio

prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

Nagrinėjamu atveju minėtas terminas, pateikiant atsakymą (Raštą) į pareiškėjos Skundą, praleistas nežymiai ir kaip atsakovas nurodo dėl objektyvių priežasčių, t. y. padidėjusio darbo krūvio. LVAT dėl procedūrinio termino sprendimo priėmimui yra nurodęs, kad viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui (žr., pvz., LVAT 2023 m. kovo 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-379-821/2023). Šiuo atveju termino praleidimas nėra esminė aplinkybė, vertinant pareiškėjos Skundo nagrinėjimo procedūrą.

Komisija, vadovaudamasi ginčo teisinį santykį reglamentuojančiais teisės aktais, LVAT formuojama praktika, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, prieina prie išvados, kad skundžiamas Tarnybos Raštas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam aktui, taip pat VAĮ 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų, todėl naikinamas. Skundžiamas Tarnybos Raštas naikinamas ir tuo pagrindu, kad yra neteisėtas dėl to, jog jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Nustatyti neaiškumai turi būti pašalinti atsakovo, atliekant iš naujo Skundo nagrinėjimo procedūrą.

Panaikinus Raštą atsakovas turi pareigą Skundą išnagrinėti iš naujo ir priimti motyvuotą bei teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Šalys procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl dėl jų detaliau Komisija šiame sprendime nepasisako. Pagal LVAT praktiką, teismo (nagrinėjamu atveju Komisijos) pareiga motyvuoti priimtą sprendimą nėra suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą tenkinti.

Panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorės 2026 m. vasario 3 d. raštą Nr. S-310.

Įpareigoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pareiškėjos (duomenys neskelbtini) 2025 m. gruodžio 14 d. skundą išnagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė